

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Środa, dnia 14 stycznia 1920 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmują wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zjed. 10 i w Warszawie.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. 8.00
Za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. 9.50

Kalendarzyk:

Sr. 14.1 Hilarego.
Czw. 15.1 Pawła i pust.
Piąt. 16.1 Marcelego.
Sob. 17.1 Antoniego opata.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 250, za tekst w 35 fenitów w nakładzie mk. 1,25 za wiersz pełnowy. Szerepne ogłoszenia 15 fen za wyraz. Komunikaty mk. 250. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Zatarg o koronę zaostrza się.

Nieprzejednana postawa posłów małopolskich.

Warszawa, 13-go stycznia. (PAT). Posłowie Małopolski i byłej okupacji austro-węgierskiej pod przewodnictwem posła Witosa powzięli na odbytem dziś zebraniu jednomyślnie następujące uchwały:

po 1-e: na wniosek p. Bryła: Posłowie małopolscy stwierdzają, że w interesie państwa leży szybka unifikacja waluta i sprzeciwiają się dal-

szemu odraczaniu tej sprawy;

po 2-iej: na wniosek Löwensteina: Posłowie małopolscy oświadczają, że od jednomyślnej uchwały zasadniczej, opartej na prawnej podstawie, a domagającej się zachowania relacji przedwojennej korony do marki odstąpić nie mogą i w żadne targi wdawać się nie myślą.

Niemcy chcieli wygłodzić ludność przypadających Polsce ziem.

Samopomoc organizacji robotniczych.

Poznań, 13 stycznia. (PAT). Z Bydgoszczy donoszą: W ubiegły czwartek zebrał się przedstawiciel Polskiej Rady Ludowej w siedzibie bydgoskiej podkomisji i określili swe stanowisko do odbywającego się wciąż jeszcze wywozu produktów rolnych, co może wywołać brak żywności. Stwierdzono, że Niemcy z niektórych powiatów tyle zboża wywieźli, że nie wystarczy go na własne potrzeby, a o dostawie do miast nie-

ma mowy. Wskutek tak groźnej sytuacji utworzyły organizacje robotnicze rodzaj samopomocy i wbrew woli gospodarzy nie dopuszczają do wywozu żywności. Po krótkiej dyskusji powzięto następującą rezolucję: Wszelki wywóz uzależniony zostaje od zezwolenia polskiego delegata przy starostwie oraz od komisji doradczej, składającej się z 1 przedstawiciela rolników i 2 robotników.

Ustalenie pokoju.

Pokój więc został ustalony. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych usankcjonowała i uprawniła ostatecznie treść zasady pokoju, podpisanego dnia 28 czerwca przez Niemcy. Od tej chwili zasady pokoju stają się normą obowiązującą.

Skutki tego faktu są wysoce ważne i wielkie na przyszłość. Stan wojny sprzymierzeńców z Niemcami ostatecznie zostaje zakończony. Pociąga to za sobą wznowienie stosunków dyplomatycznych a, co zatem idzie, stonowiony powrót do warunków normalnych, do nawiązania życia handlowego.

Wiadomo, że traktat wersalski zawiera bardzo liczne postanowienia, których wykonanie ma być bądź niezwłocznie, bądź określone pewnym terminem oznaczonym ściśle lub w granicach maksymalnych.

Do pierwszych należą takie postanowienia, jak wydanie przez rząd niemiecki zrabowanych w Belgii archiwów, planów i dokumentów, jak zakaz wznoszenia fortyfikacji i utrzymywania siły zbrojnej nad Renem, oraz cały szereg przepisów o uzbrojeniach, jak utworzenie komisji odszkodowań, jak przywrócenie praw o własności przemysłowej, literackiej i artystycznej i t. d.

Do drugich, ograniczonych terminem, należą w szczególności postanowienia o oddaniu ziem przyznanych Polsce, o zarządzie ziem, na których ma być przeprowadzony plebiscyt, oraz o ukonstytuowaniu wolnego miasta Gdańska.

Wymieniony powyżej termin jest, jak wiadomo, bardzo krótki, wynosi bowiem zaledwie

15 dni. Najdalej zatem za dwa tygodnie winna rozpocząć swą działalność komisja, powołana do odgraniczenia terytorjum, przyznanego Polsce, a tak samo najdalej za dwa tygodnie strefy plebiscytowe oddane będą pod zarządek komisji ententowych.

Z ostatnich wiadomości, które nam tu doszły, wynika, że wszystkie niezbędne pod tym względem zarządzenia w Paryżu już przewidywane i określone dokładnie. — Przewodnicztwo komisji i dowództwo oddziałów okupacyjnych przypadnie: w okręgu olsztyńskim Wielkiej Brytanii, w okręgu kwidzińskim Włochom, na Górnym Śląsku zaś Francji (gen. Le Rond).

O tem, jakie obowiązki spadają na rząd polski z chwilą dzisiejszą, zbytecznym byłoby się tu dzisiaj rozwodzić.

Jeszcze wisi w powietrzu szereg zadań, które mogą być dla nas źle lub dobrze rozwiązane. Od osób negocjatorów naszych zawisło niejedno ważne zagadnienie.

Nie wiemy jeszcze dokładnie, jak przezwyciężono w Paryżu trudności związane z utworzeniem Ligi narodów. Wiadomo, że Liga wchodzi automatycznie w życie z chwilą nastania pokoju z Niemcami.

Politycznie akt sobotni inauguruje nową erę — pokoju powszechnego z Niemcami.

Kto jest obywatelem polskim.

Komisja konstytucyjna złożyła na ostatnim posiedzeniu Sejmu projekt ustawy o obywatelstwie polskim. — Z ważniejszych postanowień ustawy przytoczyć należy następujące:

W chwili ogłoszenia ustawy niniejszej obywatelstwem polskim jest każda osoba bez różnicy płeć, wieku, wyznania i narodowości, która:

1) urodziła się na obszarze Rzeczypospolitej polskiej, o ile nie służy jej obywatelstwo innego państwa. Dzieci cudzoziemców, urodzone na obszarze państwa polskiego, mają obywatelstwo swoich rodziców;

2) jest stałe osiedlona na obszarze Rzeczypospolitej polskiej, o ile jej nie służy obywatelstwo innego państwa. — Osobę, zamieszkałą w państwie polskim, uważa się w znaczeniu tego artykułu za osiedloną w niem stałe, jeżeli:

a) jest zapisana lub ma prawo być zapisaną do ksiąg stałej ludności b. Królestwa Polskiego;

b) ma prawo swojszczyzny w jednej z gmin na obszarze państwa polskiego, stanowiącym poprzednio część składową państwa austriackiego lub węgierskiego;

c) miała już przed 1 stycznia 1918 roku z tytułu obywatelstwa niemieckiego stałe miejsce zamieszkania na obszarze państwa polskiego, stanowiącym poprzednio część składową państwa pruskiego i od tego czasu poza granicami ziem polskich nie miała innego stałego zamieszkania;

d) była zapisana do gminy miejskiej lub wiejskiej, albo do jednej z organizacji stanowiących na ziemiach był. cesarstwa rosyjskiego, jakie wchodziły w skład państwa polskiego.

Obywatele państw innych, pochodzenia polskiego, oraz ich potomkowie, zamieszkali w państwie polskim, uznani będą za obywateli państwa polskiego, skoro w urzędzie administracyjnym miejsca swego zamieszkania złożą dowody pochodzenia polskiego wraz z oświadczeniem, że chcą być obywatelami polskimi i zrezygnują się obywatelstwa innego państwa.

Obywatelstwo polskie nabywa się: 1) przez urodzenie; 2) przez uprawienie, uznanie lub przysposobienie; 3) przez zaślubienie; 4) przez nadanie; 5) przez przyjęcie urzędu publicznego lub przyjęcie do służby wojskowej w państwie polskim.

Nadanie obywatelstwa polskiego nastąpić może na prośbę osoby, pragnącej je uzyskać, jeżeli wykaże:

1) że prowadzi nieposzlakowany tryb życia;

2) że osiedliła się przynajmniej od 5-u lat w granicach państwa polskiego;

3) że posiada środki utrzymania lub zarobkowania dla siebie i swojej rodziny;

4) że posiada znajomość języka polskiego.

Obywatelka polska, która przez zaślubienie za cudzoziemca straciła obywatelstwo polskie, odzyskuje je, jeżeli po ustaniu tego małżeństwa i osiedleniu się w Polsce złoży odpowiednie oświadczenie w urzędzie administracyjnym miejsca swego zamieszkania.

Utrata obywatelstwa polskiego następuje:

1) przez zaślubienie za cudzoziemca;

2) przez przyjęcie urzędu publicznego lub wstąpienie do służby wojskowej w państwie obcym bez zgody rządu polskiego;

3) przez nabycie obcego obywatelstwa.

O cieniu bohatera!

— ? —

Upływa dziś pierwsza rocznica ciężkiej walki pod Sokolnikami (pod Lwowem), w której krwawe straty poniosła Legia Akademicka. Między innymi zginął wówczas świętej a nieodżałowanej wamieci Kazimierz Thum, student prawa, wychowaniec gimn. „Uczelnia”.

Wyobrażał się on, jako gorący patriota, młodzieńcze czynu i pracy. Stronny, daleki od chęci popisania się lub odgrywania roli przywódcy młodzieży, do serca bierze przykazanie wieszczka, „Razem, młodzieńcy przyjaciele!”, pracując w różnych związkach narodowych. Nadzieje, związane z wybuchem wojny, pobudzają go do tem usilniejszej pracy, a zaufanie i mir, jakie ma u kolegów, wysuwają go rychło na naczelne stanowiska w „Samopomocy”, „Ogniwie” i „Zarzewiu”. Po wzięciu czynnego udziału w rozbrajaniu okupantów w Łodzi, wstępuje w listopadzie r. ub. do Wojska Polskiego. Dnia 4. I. 20 wyjeżdża z Legią Akad. (36 o. p.) na front ukraiński i tu w ataku na Sokolniki. — zaszczepną znajduje.

KRONIKA.

— Pozdrowienia z frontu.

Łodziankom i Łodzianom z frontu Litewsko-Białoruskiego zaszła pozdrowienia z 8 p.p. Leg. komp. Sztab.:

Plut.: Kolański Wacław i Henclewski Kazimierz.

Kapral.: Młynarski Leopold, Tompa Bolesław, Dobrowolski Bolesław, Jarzębski Jan, Nowak Józef, Berłowski Klemens i Wawrzonek Józef.

St. żołn.: Geizler Władysław, Goc Zygmunt, Niedzielski Bronisław i Klimczak Stanisław.

Szereg.: Szymański Stanisław.

Dla pięknych Łodzianek i znanych zaszła: sierżant Ziermasz, kapral Sniolerek, kapral Zaraneck, saper Przybyłek, kapral Borowski, kapral Trzeciak, st. saper Skonecki.

— Wybory do prezydium Rady miejskiej.

a) Wczoraj, na posiedzeniu Rady miejskiej przed wyborami, radny Chwałbiński, w imieniu Komitetu właścicieli domów chrześcijan, oraz Konfederacji zrzeszeń i Chrześcijańskiej Demokracji złożył oświadczenie, że ugrupowania przez niego reprezentowane nie biorą udziału w wyborach przewodniczącego i zastępców przewodniczącego Rady miejskiej.

Po zarządzeniu głosowania tajnego okazało się, że na prezesa Rady 53 głosami (3 karki złożono puste), wybrany został p. Antoni Remiszewski; większością głosów wybrani zostali na wice-przewodniczących pp. Kern, dr. Rosenblatt i p. Koziołkiewiczówna.

— W sprawie umiastowienia Elektrowni.

a) Wczoraj na posiedzeniu Rady miejskiej wpłynął nagły wniosek magistratu w sprawie wykupu Elektrowni łódzkiej. Wiceprezydent Włodzki zakomunikował radnym, że w dniu 14 p. m. upływa termin, w którym, w myśl punktu 22 umowy, miastu przysługuje prawo zawiadomienia rejentalnie o zamiarze skupu.

Rada miejska wniosek magistratu przyjęła oklaskami, upoważniając go do działania i umiastowienia Elektrowni w roku 1921-ym.

— W sprawie gazowni łódzkiej.

a) Wobec odczuwanego dotkliwie przez mieszkańców Łodzi braku gazu w mieszkaniach, oraz panujących na ulicach ciemności, na wczorajszym posiedzeniu Rada miejska wezwała Magistrat, aby przedsięwziął wszelkie środki, celem zaradzenia złemu.

— Katastrofalne położenie Łodzi z powodu braku węgla.

a) Skutkiem braku węgla położenie miasta staje się coraz groźniejsze. Wczoraj magistrat wysłał jednobrzniącą depeszę do prezydenta ministrów, ministra spraw wewnętrznych, ministra aprowizacji i posłów łódzkich — treści następującej: „Z powodu skierowania węgla, przeznaczanego dla Łodzi do Małopolski, położenie miasta katastrofalne.

Szkoły, szpitale, tanie kuchnie bez węgla. Piekarze wstrzymują wypieki chleba. Składy

węglowe zamknięte. Prosimy interwenjować w tej sprawie”.

— Łódź bez mąki.

a) Pomimo obietnic ze strony ministerjum aprowizacji miasto Łódź w dalszym ciągu pozostaje bez mąki. Wczoraj wszystkie kooperatywy odeszły z Komitetu Rozdziału Chleba i Mąki z niezem.

Magistrat ponownie wysłał w tej sprawie wczoraj telegram do ministerjum aprowizacji.

— Przerwanie czynności w piekarniach.

a) Z powodu braku mąki do wyieku chleba przerwały swe czynności wszystkie piekarnie łódzkie.

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki odwołał się do Ministerjum aprowizacji, przedstawiając groźbę położenia.

— Piękny odruch patriotyzmu.

a) Mając na względzie dobro służby państwowej, urzędnicy starostwa na m. Łódź — postanowili przedłużyć pracę biurową o 1 godzinę.

Od dnia wczorajszego zajęcia trwać będą do godz. 4 po południu.

— Przegląd dorożek.

a) W dniu 19, 20 i 21 stycznia r. b., o godzinie 9-ej rano, przez komendę policji (Aleja Kościuszki 1) odbędzie się przegląd dorożek, w porządku następującym: 19 stycznia od № 2 do № 60, d. 20 od № 61 do 120 i 21 stycznia od № 121 od 191.

Niestosujący się do wezwania komendanta policji, za niedostarczenie w terminie dorożek i koni do przeglądu, będą surowo karani i pozbawieni prawa jazdy po mieście.

— Autobusy w Łodzi.

a) Pewna firma poznańska nadesłała do Magistratu ofertę z propozycją wporowania w Łodzi autobusów na podstawie taksy kilometrowej. Ofertę skierowano do inspekcji przedsięwzięcia miejskich do zaopiniowania.

— Przyjęcie górnoślążaków.

Wczoraj pod przewodnictwem p. Chwałbińskiego, sekr. p. Cianciara odbyło się zebranie w sprawie przyjazdu do Łodzi 20 nauczycieli górnoślążaków. Postanowiono zorganizować podkomitet przy Kom. pleb. górnośl. W skład komitetu pedagogicznego wybrano 12 osób, powołując na przewodniczącego p. Czeraszkiwicza i do komisji gospodarczo-towarzyskiej 14 osób, z przewodniczącym p. Groszkowskim.

— Na zjazd dla podjęcia akcji przeciw bolszewickiej.

a) Na zapowiedziany w Warszawie w dniu 17, 18 i 19 b. m. zjazd pol. hasłem: „Zabezpieczenie społeczeństwa polskiego od bolszewizmu” z ramienia Stow. majstrów fabrycznych z ziemi piotrkowskiej — delegowany został p. Kazim. Pestkowski, b. prezes Sowiarskiego, a obecnie inspektor pracy w Warszawie.

— Z konferencji Związków handlowców w Poznaniu.

a) W dniu 11 i 12 b. m. odbyła się w Poznaniu konferencja Związków pracowników handlowych i biurowych, zwołana przez tamtejszy Związek handlowców. Udział w konferencji, między innymi brał przedstawiciel Stow. handlowców polskich w Łodzi pp.: Kalfianke i Waszkiewicz.

Głównym przedmiotem obrad była sprawa stworzenia syndykatu związków pracowniczych, które nie zgodziły się na przystąpienie do centrali związków w Warszawie, jaka utworzyła się po ostatnich zjazdach.

Po ożywionej dyskusji nad projektem statutu przyszłego syndykatu delegaci związków w kwestjach zasadniczych doszli do porozumienia.

Powierzono ostateczną redakcję statutu związkowi pracowników handlowych w Poznaniu, który tu zwołał zjazd walny związków, celem ostatecznego już przyłączenia się do syndykatu. Zjazd powyższy prawdopodobnie odbędzie się w Łodzi.

— Z fabryki ako. Tow. Poznańskiego.

a) Wobec tego, że Magistrat z posiadanych zapasów wypożyczył 5 wagonów miazgi węgla uruchomione oddziały fabryczne, wbrew zapowiedzi, nie przerwały wczoraj swych czynności i pracują nadal normalnie.

— Uruchomienie fabryki.

a) Uruchomiona została przetwórcza wyrobów włókiennych Huga Wolfsona, zatrudniając kilkadziesiąt robotników.

— Drogie piśmo.

Świąteczny numer „Illustratione” nadszedł do naszych księgarń. Kosztuje on 7½ franków, czyli 96 marek.

— Białego piwa zbrodź?

Od pp. restauratorów otrzymujemy dług list z powodu wzmania naszej, że szynkarze podnieśli piwo o 30 fenigów. W liście tym tłumaczą pp. restauratorzy, że szynkarze obecnie nie ma w Polsce, są tylko restauracje, a te musiały podnieść piwo, gdyż browary zażądały więcej o 40 fenigów na litrze.

— Wyjaśnienie.

P. Gabryela Makowska zawiadamia nas, że domu przy ul. Radwańskiej № 19 nie sprzedawała, gdyż ona była w tym domu tylko administratorką. Dom ten należał do p. Kluki.

— Choroby zakaźne.

Wykaz chorób zakaźnych w Łodzi za czas od 4 stycznia do 10 stycznia 1920 r.

Dur plamisty, zachorowało 25 osób; dur brzuszny — 31; dur powrotny — 3; czerwonka — 2; Płonica — 6; Błonica — 1; Ksztuś — 5. Na gruźlicę zmarło 25, w liczbie tej żydów zachorowało 30, chrześcija 42. Odkazano mieszkań 700. Odwzono osób 4066.

— O napad bandycki.

a) Sąd okręgowy w Łodzi rozpoznawał sprawę Stanisława Pawlaka, Piotra Kucharskiego i Józefa Winnickiego, oskarżonych o zbrojny napad w Rudzie na mieszkanie kolonisty, Jana Zajdera.

Sąd po zbadaniu świadków, uznał winę oskarżonych za doowiedzoną, a wobec nieprzyznania się bandytów na sądzie wbrew pierwotnym zeznaniom na śledztwie pierwotnym, skazał pierwszych dwóch po 12 lat, trzeciego zaś na 6 lat ciężkiego więzienia.

— Usiłowanie przekupstwa.

a) Policja państwowa powiatu łódzkiego wykryła potajemną gorzelnię we wsi Wardzyna, gminy Brójce u Józefa Turka. Na widok funkcjonariuszy policji, którzy zostali fabrykę w pełnym ruchu właściciel Turak wystraszył się i usiłował wręczyć jako łapówkę 1000 mk. jednemu z członków policji.

Józef Turak, z rozporządzenia komendanta policji państwowej, został aresztowany.

— Już umie po polsku.

Do jednej z restauracji przybyło 2 żydów i piskliwym głosem porzucił do ręki nazę się po rosyjsku karty obiadowej, wykrzykując: — „człowiek!”

Przy sąsiednim stoliku siedziało grono oficerów. Jeden z nich wstał i posiedziwszy do stolika, przy którym siedzieli żydzi i uderzywszy pięścią w stół zawołał: W waszym używaniu sobie tego języka w obecności mojej, wszak Polska z tym narodem bój wiedzie.

Zydek zaraz zniemił swój język i zaczął wołać:

— Przepraszam, ja tylko chciałem zjeść obiad.

— Umiesz łobuzie po polsku, cóż to za umysłne demonstracje.

— Już tylko będę mówił po polsku.

Oficer odszedł i dokonczył spokojnie obiadu, żydzi zbiegli w kąty i odjął rozmawiali po polsku. Publiczność polska zgłotowała ową oficerów.

Na a uprzejmość rozszuchwała litwactwo.

Sprawy robotnicze.

— 5 —

— W sprawie podwyższenia płacy zarobkowej.

a) Z ramienia Polskiego Zjednoczenia zawodowego robotników chrześcijańskich delegowani zostali pp. Piotr Jankowski i Józef Frankowski do właścicieli różnych fabryk celem pertraktacji w sprawie podwyższenia płac zarobkowych, według opracowanego przez sekretariat Zjednoczenia nowego cennika.

Delegaci upoważnieni są do oświadczenia fabrykantom, iż w razie niezakceptowania nowych warunków płacy, robotnicy zagrożili strajkiem.

Od Administracji.

Z powodu nieregularnego dostarczania „Rozwoju” naszym czytelnikom przez kantor Groblińskiej sprzedaż „Rozwoju” p. Groblińskiej została cofnięta.

W tych dniach ogłosimy adres nowego kantoru w Pabjanicach. Tymczasem będziemy wysyłać naszych specjalnych chłopców, którzy będą sprzedawali „Rozwój” przy magistracie.

Ktoby sobie życzył podjąć się sprzedaży „Rozwoju” w Pabjanicach i ma dostateczną kaucję, zechce się zgłosić w administracji „Rozwoju”.

Komunikat.

Wieczór taneczny u Handlowców.

W sobotę, dnia 17 b. m. Stow. Handlowców Polskich (Piotrkowska 103) urządza dla swych członków Wieczór taneczny. Początek o godz. 9-ej. Bilety sprzedawane będą dnia 15 i 16 b. m. w kancelarii Stow. w godz. 8—9 wiecz. 156—1

Teatr i sztuka.

Teatr Polski (Dzielnia 18).

Występ Antoniego Fertnera.

Dziś w środę, dnia 14-go b. m. „Osiołek” lekka komedia Fleurs'a i Caillaveta, w której A. Fertner może wykazać cały swój wyjątkowy talent i wielkie pozucie artystyczne z jakim opanowuje wszystkie nawet najdrastyczniejsze sytuacje tej doskonałej komedii.

W czwartek „Mąż z grzechności” — nowy sukces śmiechu A. Fertnera i nowy wieczór wesolości w Teatrze Polskim.

W piątek premiera „Siostry Heleny” A. Engla, w której A. Fertner święci wielki tryumf sceniczny.

Z PODDEBIC.

—x—

(Od wł. korespondenta.)

6-go stycznia towarzystwo „Nasza przyszłość”, którego członkami jest młodzież szkolna, chce przyjąć z pomocą miejscowej ochronki, urządzić przedstawienie teatralne na jej cel. Ołół popart ich pracę, przedstawienie pod względem kasowym i artystycznym udało się znakomicie.

Ochronka otrzymała marek 300.

Zarząd ochronki niniejszą składa Bóg zapłać naszej przyszłości.

— W ten sam dzień o godz. 3-ej po poł. w pobliskim lesie, w mieszkaniu, syn karczmaśnego B. Szykiera, 14-letni chłopiec, za nami mierząc do służącej z dubelówką, spowodował wystrzał, raniąc śmiertelnie 17-letnią dziewczynę, służącą A. Kuźniak, która w parę godzin zmarła w szpitalu w Łęczycy.

X. X.

Warszawa i Gazownia.

Co zrobić z Gazownią, oto pytanie dziś na ustach każdego warszawiaka, powtarzające się nieustannie.

— Szwabskowieci wołają.

— Polska nie chce cudzego dobra.

— Skoro jednak gazownia pierwsza rzuciła się na prawa Warszawy, skoro je prawem kaduka zdobyła sobie, czyż i tu będziemy dla polskiego zbrodniarza robić śladki uśmiech i miłe dzwoniemyśną?

— Jak to pan rozumiesz?

— Kontrakt gazowni warszawskiej wygaś. Na mocy tego g zownia stała się własnością miasta, ale robuzy niency (dessauczyzy) nie chcieli się pozbyć inatnego kaska i pomimo wygaśnięcia kontraktu postanowili gazownię warszawską zatrzymać jeszcze na drugie lat 40.

— I cóż?

— Ha co? Ominęli urzęda warszawskie, pojechali do Petersburga, tam dali łapówkę i wbrew interesom Warszawy i bez jej współdziałania zawarli kontrakt.

Wielkie to oburzenie wywarło w sferach rządzących miastem, a to dlatego, że ominęła warszawskich moskali porządna łapówka, ale jeszcze większe oburzenie zapanowało wśród obywateli miasta, którzy przez ten czyn dessau-

czyków — kanalii został bardziej jeszcze narażeni na różne tego rodzaju nierozjemności. — Dlatego przyszedł dzień zapłaty. Polska powinna stanąć ostro na tem stanowisku, że skoro dessauczyzy okradli Warszawę, stolica ma prawo bez skrupułu dziś spytać się gazowni: Kto ci podpisywał kontrakt?... i na tej zasadzie wyrzucić dessauczyków z kraju.

Z KRAJU.

Onegdaj Krakowski sąd okręgowy karny po przeprowadzonej rozprawie skazał na śmierć przez rozstrzelanie Wojciecha Farnausa lat 26, wyrobnika, rodem z Czulic, który wraz dwoma towarzyszami napadł przed kilkoma tygodniami na domostwo pewnej wdowy po żołnierzu w Stryjowie i tam dopuścili się rabunku i gwałtu. Bandytę rozstrzelano w dwie godziny po ogłoszeniu wyroku na podwórzu sądu okr. karnego.

Gen. Szepetycki, dowódca frontu białoruskiego wydał rozkaz o sądach doraźnych, w którym przypomina, że pod kompetencje sądów doraźnych podlegają zbrodnie: 1) zamachy na wojskowych polskich i państw sprzy-

mierzonych, 2) niszczenie urządzeń komunikacji sygnalnej, telefonicznych i telegraficznych, 3) bandytyzm, 4) zabójstwo, 5) rozbój i wymuszenie. Winni którejkolwiek z wyżej wymienionych zbrodni podlegają karze śmierci przez rozstrzelanie.

Zarazem rozkaz podał do wiadomości, że winni rozpałania alkoholem osób wojskowych korani będą przez S. dy Polona, ewentualnie w posiewowaniu dorażnym, na szkodę polskiej siły zbrojnej, kara śmierci przez rozstrzelanie.

„Urząd polityczny organizacji sjonistycznej” rozstał kwestionariusz w sprawie radnych żydowskich. Odpowiedzi nadeszły z 73 miast polskich. Liczą one 596 radnych żydowskich, wśród których jest 173 sjonistów, 200 ortodoksów, 51 sjonistów robotników, 20 rzemieślników, 10 meloców, 7 kupców narowych, 6 socjalistów żydowskich, 6 asymilatorów, kilku dżidich i bezpartyjnych.

Zarząd gminy żydowskiej w Chełmie wysłował list do burmistrza, donosząc, że miejscowe kooperatywy i kuchnie, zarządzane przez robotników żydowskich, okradają i paskują wyznaczoną im żywnością kontyngensową.

Łatwowierny jubilar i sprytny oszust.

Kradzież cennych brylantów.

Częstochowa, 13-go stycznia. Jubilar Icek Trembaski z Now. Rynku w Częstochowie został zezwany do hotelu „Polonia” w celu dostarczenia jednemu z gości kosztownych kolczyków brylantowych.

Trembaski niezwłocznie podążył do hotelu zabierając z sobą kolczyki z dużymi brylantami wartości 50,000 mk. Elegancko ubrany gość obejrzał kolczyki z pewnym zadowoleniem, przy czym nadmienił, że nie jest pewny, jednak czy kolczyki te będą podobać się osobie, której za-

mierzają je ofiarować. W celu usunięcia tego szkopułu, gość prosił jubilara, by pozwolił mu pokazać kolczyki swemu koledze. Kupiec zgodził się na propozycję.

Klijent wyszedł z kolczykami z numeru i długo nie wracał, nawet po godzinie 12 nieznanym pan nie powrócił z kolczykami.

Sprytny oszust nie powrócił już więcej do numeru, w którym zostawił pustą walizkę, płaszcz i... łatwowiernego kupca

Gdzie idą nasze podarki dla żołnierza.

„Nowiny Codzienne” donoszą: Jeszcze przed świętami wysłanych zostało na front nad Dźwiną 15 wagonów z podarkami dla żołnierzy. Ołół cały ten transport w drodze gdzieś zaginął. — Obecnie czynione są energiczne poszukiwania, celem odnalezienia tych 15 wagonów. Są pewne poszlaki, że transport zaginął gdzieś w Białym Stoku.

Niezależnie od tego wysłanych było na front 10 wagonów z mąką. Z tego transportu odebrano tylko 4 wagony i to grubo naruszone, porozkradano bowiem z nich bardzo wiele worków.

Dość tego.

Pod tym tytułem „Gazeta Poranna” zamieszczona nader aktualna i rzeczowa uwagi:

Polowie żydowskiej wydał antypaństwową odezwę, wzywającą żydów do nieuznania uchwały sejmowej o niedzielnym odpoczynku, a rząd i społeczeństwo nie reagują na to.

Kupcy żydowskiej zwołują gwałt pod hasłami wyraźne antypaństwowe, a rząd i społeczeństwo to eruje ten czyn. Żydowskie pisma szkalują rząd, wojsko i naród polski, a wszystko uchodzą im bezkarnie.

Czy to tolerancja, czy faworyzowanie choroby? Daliśmy się skrepić 93 paragrafem traktatu o „mniejszościach”, ale żaden traktat nie poleca pozwalać na akcje antypaństwowe, a żydzi, kierowani przez swych posłów, prowadzą ją jawnie.

Dość tego!

Naigrwanie się z chrześcijaństwa.

Socialistyczne czasopismo żargonowe, wychodzące w Warszawie, p. t. „Neue Arbeiter Zeitung” (Organ Polskiej Sjon), zamieszcza w jednym

z ostatnich numerów artykuł, w którym autor twierdzi ironicznie, iż „za męczenie 6 żydów i za spowodowanie mordu, skazuje się na 6 tygodni aresztu, a w wielu żołnierzach, wracających na urlop z frontu, widzi tych, którzy „tam (na froncie) ratowali ojczyznę i bronili miejscowej ludności, iż drwili z żydów, chłostali ich, przesławiali, poniżali w najohydniejszy sposób, a obecnie przyjadą tu ze swymi nowymi przyzwyczajeniami i nowym wyuzdaniem”.

Ja całe szczęście jeszcze, że za ten artykuł podległoby pismo do odpowiedzialności.

Żydzi oficerowie — żydzi „walczą” na tyłach.

Jak donosi „Goniec Częstochowski”, czterech oficerowie, nieśmy, armii polskiej: por. Roman Szyn, podpor. Immergück, Storch i Kahel, po pijanemu, usiłovali w tych dniach rozbój w sterunkowego Fr. Pietrzaka, przyczem Roman Szyn dobył naganu i zranił P. w palec. Na skutek strzałów aarmowych, przybyło 5 policjantów oraz oficer z komendy p. gu. Awanturowujących się i wymyślających policjantom „wojaków” z trudem odprowadzono do dowództwa policji, a samą do komendy placu.

W związku z tem zjawiskiem wyżej wymienionego pismo pisze, co następuje:

„Notując ten oburzający fakt, zaznaczyć musimy, iż na odległym froncie bolszewickim w nęcej, krwawej, niustającej walce z wrogiem naszą od kul i nęców oficerowie i żołnierze polscy. A tu w demoralizującej atmosferze bezczyna niby — koleżdy tych bohaterów z na Dźwiny i Berezyny trwonij pieniądze na prawo i lewo, upną się i po pijanemu urządzają dziwne awantury”.

Z prawdziwą ulgą stwierdzamy fakt, że wśród awanturników niema ludzi o pochodzeniu polskim. Jednocześnie żywimy niezłomną nadzieją, że władze wojskowe potrafią na przyszłość zapobiedz tego rodzaju niepoczytalnym wyrywkom, poniżającym w oczach mas godność żołnierza polskiego.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Rozprawy w kwestji marki i korony.

Warszawa, 14 stycznia (PAT.) Początek posiedzenia Sejmu o godz. 4 min. 15 po poł.

Pod nieobecność marszałka, biorącego udział w konferencji z ministrem skarbu w sprawie walutowej, otworzył posiedzenie wice-marszałek Osiecki. Po interpelacjach przystąpiono do porządku dziennego.

Pos. Rataj referował w imieniu komisji oświatowej zatwierdzenie dekretów nominacyjnych pierwszego składu profesorów w uniwersytecie warszawskim i politechnice.

Włoski wraz z rezolucją przyjęto jednomyślnie.

W punkcie trzecim porządku dziennego przystąpił Sejm do sprawozdania komisji rolnej. P. Witold Poklewski-Kozieł przedstawił sprawozdanie o wyłączenie klasy przy poborze koni dla wojska. Jako drugi referent przedstawił sprawę p. Potoczka, żądając podniesienia ceny tych koni nie o 50%, jak się domaga komisja, lecz o 100%.

Zabrał głos minister wojny, proponując zmiany w wnioskach komisji.

Uchwała komisji budżetowej o marce polskiej.

Potem przystąpiono do rozpraw nad uchwałą komisji skarbowo-budżetowej w sprawie uznania marki polskiej prawnym środkiem płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej. Odnośna uchwała komisji skarbowo-budżetowej brzmi:

Art. 1. Marka polska jest prawnym środkiem płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Art. 2. W tych dzielnicach Rzeczypospolitej, w których dotychczas prawnym środkiem płatniczym była korona austriacko-węgierska, wszelkie wypłaty należne w koronach mogą być dokonywane bądź w koronach bądź w markach polskich w stosunku 70 marek polskich za 100 koron.

Art. 3. Wszelkie zobowiązania płatnicze w koronach austro-węgierskich mogą być uiszczane w markach polskich według stosunku w artykule 2-gim wskazanym.

Art. 4. Zawieranie umów, sprzeciwiających się przepisom, zawartym w artykule 2 i 3-im, jakoteż żądanie przy wypłatach należnych w koronach dokonywanie ich w markach polskich według innego kursu przeliczenia lub odmienne przyjęcie zapłaty w markach polskich jest zakazanym.

Art. 5. Winni wykroczenia lub usiłowania wykroczenia przeciw zakazowi, zawartemu w artykule 4-ym niniejszej ustawy, podlegają karze aresztu do 1 roku lub grzywnie do 1 miliona marek polskich. Nadto umowy, zawarte wbrew temu zakazowi, są nieważne.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 7. Wykonanie tej ustawy porucza się ministrowi skarbu.

Do uchwały tej komisja skarbowo-budżetowa dołączyła następujące rezolucje:

1) Wzywa się rząd, aby niezwłocznie zawie-

sił wydawanie znaków pocztowych i stempli w innych walucie niż marki polskie.

2) Wzywa się rząd, aby przedstawił kroki u wiadomości ludności co do niniejszej ustawy, oraz ku ostrzeżeniu obywateli państwa polskiego co do nieprzyjmowania not banku austro-węgierskiego, wypuszczonych po terminie odłączenia byłej Galicji od byłej monarchii austro-węgierskiej t. j. po 27 listopada 1918.

3) Rezolucja, mająca na celu przeprowadzenie w jaknajkrótszym czasie unifikacji waluty, zaleca rządowi wezwanie obywateli państwa do zadeklarowania ilości posiadanych koron.

Głos większości komisji.

Sprawozdawca p. Rząd przedstawiał w imieniu większości:

Póki stosunek monet opierał się na relacji praktycznej, która wynosiła 48 fenigów za koronę, stan rzeczy był znośny. Od połowy listopada ubiegłego roku zaczęła się nagle korona podnosić. Przyczyny tego były różne.

Rząd musiał zdecydować się albo żyć znaki koronowe, albo marki, albo wszechnić jako urzędowy znak płatniczy. Rząd wybrał tę drogę. Zdawałoby się, że byłoby najlepiej wrócić do stanu przedwojennego tj. do stosunku 85 fenigów za koronę. Jednak byłoby to błędem nie do darowania. Taka relacja byłaby sprawiedliwą tylko wówczas, gdyby marka i korona miały pokrycie takie jak przed wojną.

Marka jest oparta na zaufaniu do państwa, a państwa naszego nie można porównać z Austrią, która już nie istnieje. Powinno nam chodzić o to, aby waluta nasza była zdrowa. Podniesienie ceny koron obniża wartość marki. Komisja ustaliła wartość marki na 70 fenigów, ale na tle tej ustawy może się zacząć nowa spekulacja. Aby temu zapobiedz, komisja zgłasza odpowiednie rezolucje:

Głos mniejszości komisji.

P. Federowicz jako sprawozdawca mniejszości zaznacza, że obecnie minister pan Grab ski ustanowił relację w najgorszej chwili, przez co posiadacze koron w Polsce narówni z posiadaczami koron, rozsypanymi po całym świecie.

Jeżeli mówca zabrał głos, to w tym celu, aby przestrzedz Sejm przed nadmierną ponownością. Idzie o to, aby przez wstąpienie ustawy uchylającej działania niewzruszonego prawa gospodarczego, aby nastąpiła relacja między marką a koroną zastąpić relacją sztuczną wskazaną z góry.

Dalej odpiera mówca zarzut, jakoby minister Biliński spowodował upadek marki. Szkoła, jaka z nowej relacji spadnie na instytucje publiczne i prywatne, jest ogromna. Co do długu miasta Krakowa stwierdza mówca, że są one z dnia na dzień większe, oraz, że wskutek nowej relacji, spadnie na Kraków ciężar w wysokości 20 milionów.

Następne posiedzenie jutro.

Zagadnienia polityki polskiej.

(Od wł. korespondenta.)

Komisarz dla ziem wschodnich p. Osmoński przyjechał wczoraj do Warszawy.

Konsulat polski w Berlinie, czyni przygotowania dla przyjęcia posła polskiego, który ma być, na skutek ustalenia pokoju, mianowany w tych dniach.

Wysuwana jest kandydatura Szebek, byłego członka rady stanu w Petersburgu, na to stanowisko, o czym już donosiliśmy.

Wodowania wrogów na Górnym Śląsku.

Poznań, 13 stycznia (PAT.) „Kurjer Poznański” pisze: Żywioły hakatystyczno-bolszewickie na G. Śląsku starają się wywołać generalny strajk kolejowy również w tej części kraju.

Posterunki francuskie na Śląsku.

(od własnego korespondenta.)

Wrocław, 14 stycznia. Czesko-słowacka straż pograniczna nad granicą Śląska Górnego została zluzowana przez wojska francuskie. Jest to dowodem, że Francuzi zaczynają już obejmować posterunki na Górnym Śląsku.

Statystyka spraw o nadużycia w wojsku

Warszawa, 13 stycznia (PAT.) Komisja wojskowa pod przewodnictwem p. Anusza w obecności ministra Leśniewskiego wysłuchała sprawozdania z działalności komisji śledczej do spraw intendencji. Ze sprawozdania wynika, że od 1 do 30 listopada wpłynęło spraw 57, odstąpiono prokuratorom spraw 18, innym władzom spraw 9, umorzono 16, dokonano rewizji administracyjnych 5, wdrożono postępowania karne w 81 sprawach.

Wolny przejazd do Rumunii.

Warszawa, 13 stycznia (PAT.) Za ster młodej redakcyjnych komunikują nam, że notatka, która ukazała się swego czasu w prasie warszawskiej, jakoby władze rumuńskie czyniły przy przejeździe przez granicę szlakiem wyjeżdżającym z Polski była bezpodstawną. Z dniem 1 grudnia nawet zarządzenia sanitarne zostały zniesione.

Cleinow recidywus.

(Od własnego korespondenta.)

Berlin, 13 stycznia. Donoszą, iż dawny kierownik biura prasowego w Polsce, sławny Jotr Kleinow, porzucił redakcję „Grenzbothu” i przenosi się do Polski z misją rządu niemieckiego.

Pobór do wojska na Litwie.

(Od własnego korespond.)

Białystok, 13 stycznia. Tutejszy „Dziennik Białostocki” donosi, że w dniu 24 b. m. ma się rozpocząć pobór do wojska popisowych, urodzonych w r. 1896 do 1899.

Postawia ententy w Berlinie.

Berlin, 13 stycznia (PAT.) Charge d'affaires zosa i mianowani: Z ramienia Anglii, lord Bilmanrok, z ramienia Francji, R. de Marcille, dawniejszy centralny konsul w Genui, z ramienia Włoch, hr. Aldrobandi di Marescoti. Pisma uwierzytelniające nadeszły już do Berlina. Przedstawiciele Niemiec w wymienionych wyżej trzech państwach nie zostali jeszcze mianowani. Nominacji ich można się spodziewać w najbliższym czasie.

Szalone straty Niemców.

Berlin, 13-go stycznia. Biuro Wolfa „Vorwärts” ogłasza, iż straty niemieckie w wojnie obecnej wyniosły w zabitych 1.728.245 w tej liczbie 62.693 oficerów; w rannych 4.234.107 w tym 116.015 oficerów, wziętych do niewoli 1.078.619 w tym 23.104 oficerów. Straty w marynarce wynoszą w zabitych 24.112, rannych 20.330 i wziętych do niewoli 11.654.

Rjeka ma być włoską.

Wiedeń, 13 stycznia (PAT.) Lloyd George wreczył w porozumieniu, z Clemenceau 11 b. m. na piśmie propozycje w sprawie uregulowania kwestii Rjeki, na którą Nitti odpowiedział kontropropozycjami. Nastąpić ma kompromis, na mocy którego, będzie stwierdzone włoski charakter Rjeki bez terytorjalne zjednoczenie z Włochami. „Daily Mail” dowiaduje się że prawie we wszystkich punktach tego kompromisu użykano już porozumienie.

Tajne obrady.

Paryż, 13 stycznia (PAT.) Ciemniacz, Lloyd George i Nitti zgro nadzili się w posiadzialek w ministerstwie spraw zagranicznych na ponowne tajne obrady. Niwazza Rada międzysojusznicza zoberze się dzia we wtorek.

Przed wyborem prezydenta.

Paryż, 13 stycznia (PAT.) Z Waszyngtonu donoszą, Kongres sromowa demokratycznego dla posiadzenia kandydatury na prezydenta rozpocznie się 28 czerwca w St. Francisco, kongres zaś partji republikańskiej 8 czerwca w Chicago.

Możliwość niepokojów w Lipsku.

Wiedeń, 13 stycznia (PAT.) Z powodu rozporządzenia przeciwko robotom fabrycznym, liczą się w Lipsku z możliwością wybuchu niepokojów.

Rewolucja w Bułgarii.

Wiedeń, 13 stycznia (PAT.) WSK. donosi z Paryża pod datą 12 b. m.: Rada ministrów obradowała nad położeniem w Bułgarii. Postanowiono w razie, gdyby niepokoje w Bułgarii dalej trwały, zujcinie zamknąć granice bułgarskie. Straże graniczne nad Dunajem i dalej w Dobruży zostały wzmożone.

Katastrofa kolejowa.

(Od własnego korespond.)

Praga, 13 stycznia. Wskutek wybuchu benzyny wieszanej przez jednego z pasażerów, zapalił się wagon w pociągu idącym do Tarnowic; 37 osób uległo ciężkiemu porażeniu, 8 zmarło.

WŁADYSŁAW MIELCZAREK

MAJSTER FABRYCZNY

zasnął w Bogu dnia 12-go b. m., opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 44.

Eksportacja zwłok z domu przy ulicy Radwańskiej 9 do kościoła św. St. Kosika nastąpi dziś, 14-go b. m., o godzinie 4 i pół po poł. Następnego dnia po nabożeństwie o godzinie 10 tej rano zostaną wyprowadzone zwłoki na cmentarz katolicki. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i przychylnych stróżkami

Siostra i kuzynowie.

167 1

Wojska nasze idą naprzód.

Warszawa, 13-go stycznia (PAT.) Komunikat Sztabu Generalnego wojsk polskich:

Front litewsko-białoruski: Na północ od rzeki Dźwiny wojska grupy generała Rydzasmygłego posunęły się na wschód i w walce zajęły folwark Ksawerynowo, wieś Kałki, Szkieletowo i szereg innych miejscowości. Kontratak bolszewicki odparto przy świetnym współdziałaniu naszej artylerji, przyczem wzięliśmy

przeszło 100 jeńców i dużą zdobycz wojenną.

Atak bolszewicki na wieś Podkozielce na północ od Połocka odparto. Na południe od Prypeci patrol nasz okrążył i zniósł doszczętnie partyzancki oddział bolszewicki, który przedzierał się na tyły naszego wojska.

Front wołyński: Sytuacja bez zmiany.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego Kuliński, pułk.

Strajk górników w Morawskiej Ostrawie.

Morawska Ostrawa, 13-go stycznia. (PAT.) Strejkujący górnicy usiłowali dziś zmusić do zaprzestania pracy personel tramwajowy. W Morawskiej Ostrawie stanęły największe fabryki. Strejkujący wystali do Pragi deputację, która

ma się domagać energicznego zwalczania lichwy żywnościowej i uznania żądań strajkujących. Miasto wygląda jak wymarłe. Ulicami krążą patrole.

Niemcy nie tracą nadziei.

(„Pracować, nie rozpaczają“)

Berlin, 13 stycznia. (PAT.) Pisma niemieckie wszelkich odcieni występują bez wyjątku z okazji wejścia w życie pokoju z hasłem: „Pracować, nie rozpaczają“ „Kreuzzeitung“ pisze m. in., że zwycięskim będzie ten naród, który się pierwszy podźwignie w pracy. „Vorwärts“ nazywa pokój przestępstwem nie tylko wobec Niemiec, ale wobec całej Europy i względem zdrowego rozsądku (!) Wzywa do pogodzenia się z nim i do dokonania tego, czego dokonać można przez

prawne i sprawiedliwe urządzenie administracji społecznej oraz duchowe zdobycze we wszystkich dziedzinach. Również i organ niezawisłych socjalistów „Freiheit“ dowodzi, że obowiązkiem Niemców jest wypełnić wszystkie zobowiązania, aczkolwiek wydaje się to niemożliwym. „Freiheit“ roni też krwawe łzy nad utratą wschodniej części kraju, ale pociesza myślą, że polacy przy swojej niezaradności i lenistwie nie potrafią ziemi tych utrzymać.

Senat nie chce bolszewików.

WIEN, 13 stycznia. (PAT.) WBK. donosi z Waszyngtonu pod datą 12 b. m.: Senat przyjął ustawę przeciwko bolszewikom.

Rzym—Tokio aeroplanem z udziałem d'Annunzia.

Ekspedycja d'Annunzia aeroplanem do Japonji, ma wyruszyć z Rzymu 15 bm. Ekspedycja będzie się składać z dwóch aparatów typu „Caproni“, każdy po 3 miejsca i aparatu motorowego o sile 450 koni. Prowadzić będzie tę największą dotychczas wyprawę lotniczą porucznik Garrone, pilot d'Annunzia podczas wojny i będą mu towarzyszyć inni najdzielniejsi piloci włoscy. Aparaty będą tak zaopatrzone, aby mogły lecieć 12 godzin bez przerwy i rozwijać szybkość 130 km na godzinę. Prawdopodobnie w locie tym wezmą udział poraż pierwszy i włoscy dzielnicy. — Lot ten Rzym—Tokio będzie trwał około 40 dni.

Rząd francuski udzielił pozwolenia na wywóz pierwszej partji francuskich wagonów kolejowych, sprzedanych Austrii.

Z Koblencji donoszą, że międzynarodowa komisja dla prowincji nadreńskiej zawiadomiła specjalnym komunikatem ludność miejscową o przejęciu władzy administracyjnej i cywilnej z chwilą wymiany aktów ratyfikacyjnych.

W południowej Besarabji stwierdzono kilka wypadków dżumy.

W niedzielę odbyły się wybory członków senatu francuskiego. Polincara został wybrany senatorem w departamencie Meuse.

Majmłodzi bojownicy Polaki.

Są nimi Łotysze. Ich waleczna i świetnie zorganizowana, jakkolwiek niewielka, armia, dopomogła głównie do obecnych zwycięstw na naszym froncie północno-wschodnim i bez jej pomocy cała ofensywa polska na Dynaburg nie miałaby widoków powodzenia. Jest to równocześnie początek wyzwolenia narodowego Łotyszów. Łotysze, wspomagani przez armję pol-

ską, jako nasi najmłodszy bojownicy, doczekać się tego, czego daremnie wyczekiwali od Rosji sowieckiej. Doczekali się własnej niepodległości.

Armja polska, zajmując szerokie przestrzenie na północnym-wschodzie, opanowując dawne inflanty polskie, szła tam wespół z armją łotewską, nie dla jakichkolwiek aneksji, ale dla wyzwolenia polskiej i dla wśród ludów na wschodzie.

Amerykańska misja sanitarna w Polsce.

W Krakowie bawi obecnie, pracując w instytucie bakteriologicznym, major Wilks P. Baker, lekarz, członek amerykańskiej ekspedycji sanitarnej, która obecnie zajmuje się specjalnie zwalczaniem epidemji tyfusu plamistego w Polsce. Misja ta, pod komendą naczelną pułkownika Gilchrista z korpusu medycznego armji Stanów Zjednoczonych, składa się z 500 szeregowców specjalistów, wykwalifikowanych do służby sanitarnej i do walki z epidemiami, oraz z 50 oficerów, przeważnie lekarzy. Ekspedycja ta założyła główną swoją siedzibę w Oświęcimiu, przez który obecnie odbywa się przejazd około 200.000 wracających z niewoli jeńców, oraz uchodźców polskich. Ekspedycja amerykańska zorganizowała także szereg również na wschodnich granicach Rzeczypospolitej.

Choroby zakaźne dziesiątkują Płoskirów.

Lwów, 13 stycznia. Z Płoskirowa nadeszły wiadomości, że w całym powiecie grasuje tyfus plamisty i ospa. — W mieście niema jednego domu, gdzieby przypadki tych chorób nie zabierały mieszkańców.

Gorzej jest na wsiach, gdzie zaledwie tylu ludzi jest zdrowych, że mogą co najwyżej napić bydło. Brak zupełny środków leczniczych i opieki lekarskiej. — Z 40 wagonów materiałów sanitarnych, jakie miał do dyspozycji Czerwony Krzyż, 20 wywieziono, reszta zaś ma objąć Polski Czerwony Krzyż. Instytucja ta obejmie także 4 szpitale, w których jest ponad 1000 chorych. Ludność odnosi się do chorych zupełnie apatycznie, zwłaszcza do Petururowców. Peturę pogardzają, przypisując mu winę wszystkiego złego, nawet jego własni oficerowie zwracają się do Polaków o pomoc, umożliwiając im powrót do domu.

Lwów, 13 stycznia. „Promadzka Dumka“ organ ukraińskiej narodowej demokracji atakuje silnie Peturę i jego przewrotną politykę. Armia galicyjska liczyła 20 tysięcy żołnierzy, z czego 23 tysiące choruje na tyfus plamisty. Reszta armji Petury w sile 4200 ludzi były przeważnie zajęte w sztabach, kancelariach i intendenturach. — Jak się okazuje, Petura działał na własną rękę, układając się z bolszewikami i z Polską. Nie jest wykluczone, że Petura działał w porozumieniu z Denikinem. Pismo to piętnuje Peturę mianem zdrajcy.

Anglicy kupują lasy polskie?

Korespondent lwowskiej „Gazety Porannej“ donosi: Do dowództwa odcinka frontu polskiego przyjechała misja angielska z majorami na czele w sprawie wykupu olbrzymich obszarów, dawnych lasów rządowych rosyjskich. Po oglądzinach, dokonanych z udziałem rzeczoznawców, nawiązano pertraktacje z właścicielami prywatnymi, zakończone zakupieniem przez Anglików ogromnych terenów starodrzewu krasnoozeran, zarówno budulcowego, jak też opałowego. Anglicy projektują wybudowanie tartaków i kolejek leśnych, co oczywiście wpłynęłoby dodatnio na uprzemysłowienie Polensia.

Zarząd ziem wschodnich prowadzi pertraktacje z rządem angielskim w przedmiocie sprzedaży do Anglii drzewa różnego gatunku na ogólną sumę 20,000,000 funt. szterl. Urzymania ze sprzedaży suma ma być przeznaczoną na zakup w Ameryce zboża i owsa wirginijskiego na zasiewy wiosenne dla ludności, nie posiadającej już żadnych zapasów do obsiewu, część sumy ma być użyta na zakupy aprowizacyjne dla ludności tych ziem.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Jako reprezentant Niemiec w Paryżu pozostaje tymczasowo p. Lersner.

**Co chce
Co chce
Co chce**

beznamiętnie śmiać się

podziwiać ostatnie słowo techniki teatralnej?

podziwiać nieaktualniejsze osobistości, recytały i muzykę 57 kompozytorów? —

Ch przyjdzie do sali koncertowej w d. 13, 14 i 15 b. m. 205

2 1/2 godziny?

Wrócą! wreszcie wrócą! Rosjanie!

„Kokotki“ łódzkie.

W Łodzi egzystuje kilku żydków, którzy podczas wojny zrobili osobliwą karierę. Do nich należy np.: Arnold Ackerberg.

Przed wojną, pisze „Liberum Veto“, chodził jeszcze w długiej kapocie chasydzkiej. Lecz ponieważ Niemcy dawali koncesje „rechtksulentów“ każdemu, co dawał po 300 mk. na patent, przeto pan ten założył biuro porad prawnych. Jakiego rodzaju interesu obrabiał z okuł pacyjnymi władzami, świadczy fakt, iż pomimo bardzo niskiej taksy, ustanowionej przez niemców dla konsulentów, w niedługim czasie kupiwillę podmiejską i nosi się z zamiarem kupienia drugiej. W ogłoszeniach mianował się adwokatem.

Drugi egzemplarz — to pan... Kokoteck... Mojsze. Koncesję otrzymał w ten sposób. Za czasów okupacji nosił ostentacyjnie buconierkę „schwarz-weiss-rot“. Znajdował się w bliskich interesach ze szpiegami niemieckimi Wertheimerem i Gomollem. Sam ledwie umie czytać i pisać. Do pisania próśb w swem biurze trzymał ludzi. Trzeci to Chaim Lubiński, który nie mając żadnej koncesji i nie władając porządnie żadnym europejskim językiem, utrzymuje biuro „rechtksulenta“, obecnie konsumenta prawnego. Obrabia różne delikatne interesiki...

Sytuacja na Ukrainie.

Na Ukrainie panuje fatalny chaos. Dawni zwolennicy Petlury połączyli się z bolszewikami, tworząc w Kijowie rząd z Tkaczenką i Mazerą, a jednocześnie ukraińcy galicyjscy zajęli Winnicę i tam robią nową republikę, życzliwie się do sowdepji odnoszącą. Niektórzy ukraińcy połączyli się z bandami Machny: najważniejsza to dla nich koniunktura.

Powodem cofania się Denikina są nadmierne siły bolszewickie. Na front południowy ścignęli oni około 10 świeżych brygad. Rząd Denikina ewakuował się do Władykaukazu. W ostatnich czasach Denikin zaczął się bronić energicznie.

Szczęśliwe losy Kijowa.

Wychodzący w Kijowie dziennik rosyjski „Echo“ daje następujące informacje o walkach staczanych w Kijowie w ciągu ostatnich dwóch lat.

Nieszczęśliwe to miasto przechodziło w tym czasie 10 razy do rąk to nowej władzy. Krótka historia Kijowa zaczyna następująco krwawą zmianę: 1) w październiku 1917 roku wojska Kiereńskiego oswobodzają Kijów od bolszewików, 2) w grudniu 1917 r. ukraińcy Winczenki Hruszewskiego wypierają rosjan, 3) w styczniu 1918 r. bolszewicy po dwutygodniowym bombardowaniu miasta zdobywają je od ukraińców, 4) w lutym 1918 roku niemcy wypędzają bolszewików, 5) w kwietniu 1918 r. hetman Skoropadski rozgromia szewców ukraińskich, 6) w listopadzie 1918 r. Petlura z siłownikami zwycięża hetmana, 7) w styczniu 1919 r. bolszewicy moskiewscy wypędzają z miasta Petlurę, 8) w sierpniu 1919 r. Denikin zajmuje miasto, 9) Denikin odiera ukraińców galicyjskich z pod Kijowa, 10) w październiku

Denikin broni miasta od bolszewików, którzy ostatecznie, jak wiadomo, zajęli je w grudniu roku ubiegłego i dotychczas w nim przebywają.

Bodaj to mieć szczęście do miłości różnych awanturników...

Wilja w Paryżu.

Szaleństwo rozbawionego tłumu. — Bala w restauracjach. — Walka o stoliki. — Kolacje w cenie 300 franków za osobę, bez trunków. — Ani jednego wolnego miejsca w żadnym publicznym lokalu.

Paryż, 5 stycznia.

Paryż święcił w tym roku noc wigilijna w sposób specjalnie huczny, pod znakiem szaleństwa, jakby chcąc wynagrodzić sobie wszystkie lata wojenne.

Paryżanie mieli wybór pomiędzy „dancingami“ w których się je i restauracjami, w których się tańczy; wszędzie jedzono, tańcząc, a tańczono z ustami pełnymi jadła, w imię hasła: „Jedna jest tylko noc wigilijna w roku, wykorzystajmy tę noc jedyną“!

Już na długi czas przed świętami wszystkie miejsca w restauracjach były z góry zamówione. Ludzie dobijali się, toczyli wprost zacięte walki o kawałek choćby miejsca przy stoliku, mimo, że restauratorzy, wykorzystując sytuację, ustawili ceny bająskie: za kolacje 80—300 franków od osoby, pozatem przymus obowiązkowy picia szampana w cenie 40 lub 50 franków za butelkę.

Poszczególne restauracje urządziły wspaniałe bale, tańczono w lokalach zabawowych, tańczono w domach prywatnych, tańczono na ulicach, cały Paryż wirował w zawrotnym szale, wołając: „Spieszmy się, używamy chwili! Kto wie, czy jutro jeszcze żyć będziemy“?

Rozszalałemu w noc wigilijną Paryżowi nie omieszkał poświęcić kilku uwag złośliwych Clement Vautel na łamach „Journala“:

„Przebiegając pole bitwy pod Eylau, zastane tysiącami trupów — powiada satyryk — Napoleon odezwał się cynicznie:

— Jedna noc w Paryżu naprawi to wszystko!

W owej epoce jedna noc w Paryżu wystarczała może na „odbicie“ szkód jednej walki, dziś najszańsze noce nie mają już tej wagi. Noc wigilijną tegoroczną zaliczyć jednak należy do najbardziej ożywionych jakie przeżyła w szta stolica. Ani jednego wolnego miejsca w restauracjach i kłobach, ani kawałeczka stołu w restauracjach, ani czterdziestu centymetrów kwadratu na pomieszczenie jednej pary więcej w „dancingach“.

A jednak, mimo ten szal zabawy nie wszyscy przypuszczają, iż wszyscy są zadowoleni. Ono takich, którzy nie odmawiają sobie niczego, wielu jest takich, co smutnie przeżyli tę noc wigilijną w swych zimnych nieopalonych mieszkaniach. I to jeszcze nie można ich zbyt żalować, gdyż w chwili obecnej posiadają mieszkanie, to także wie się szczęściem.

Wszystkim tym, którzy rozgłosnie i hucznie obchodzili święto, należałoby zwrócić uwagę, iż nie zawadziłoby trochę bodaj dskrecji w zabawie... Śmiecie się i bawcie, lecz nie tak głośno: są bowiem sąsiedzi, którzy nie mają powodu do takiej jak my weselości... Biedny Łazarz was widzi i słyszy... Ongiś byłby on zadowolili się okruciami z waszych stołów, „dziś jednak bardziej jest wymagający“!

W sejmie Dolnej Austrii postawił chrześcijański socjalistyczny poseł, Homala, wniosek nagły, domagający się od rządu krajowego, by przeprowadził jakną prężną wydalanie wszystkich szkodliwych cudzoziemców, a zwłaszcza żydów galicyjskich z Wiednia. Poseł domaga się, by rząd krajowy co 24 dni przekładał sejmowi sprawozdanie o stanie akcji ewakuacyjnej. Wniosek został znaczną większością głosów przyjęty.

ZE SWIATA.

„Matin“ donosi, że w Medjolanie zaszło wiele wypadków porażeń mózgowych letargicznych, przypominających chorobę śpiączki. Zapadnięcia te kończą się często śmiercią.

Wskutek kryzysu mieszkaniowego w Berlinie, Rada miejska postanowiła oddać do dyspozycji publicznej 150 wagonów sypialnych na dworcu, które skutkiem ograniczeń ruchu kolejowego są obecnie nieczynne. Trzy tysiące przedziałów będzie w ten sposób oddanych publiczności, a ci co nie mają dachu nad głową, będą mogli przespąć się w wagonie za cenę 20 marek.

Redaktorowie francuscy, którzy wydawali w Belgii i we Francji pisma francuskie za pieniądze niemieckie, skazani zostali na śmierć.

A u nas? Tyle pism wychodzi za pieniądze Niemców i bolszewików, a redaktorzy zamiast siedzieć w kozie, rozbijają jedność narodową i podburzają do walki bratobójczej.

HUMOR.

Bajki Jachowicza w nowej przeróbce.

Raz swawolny Tadeuszek
Nawsadzał w butelkę muszek
I rzekł, stawiając butelkę na stronę:
— Co wolność socjalistyczna — niech też wódz
one.]

Ze zamknięty w więzieniu, niewygodnie siedział,
Zapytano złośliwie — ten zaś odpowiedział:
— Gdybym a był, jak Wiluś, monarchią „z wycię-
skim“.]

Jużbym pewno dziś mieszkał w zamku ho en ter-
skim.]

Popierajmy handel polski!

Zamknięte giełdy Warez. dnia 3 stycznia	Wartość kuponów	Dopłacone tranż.
8% obl. Warezawy 1913/10	5.87.2	—
6% „ „ 1917	0.20-	101.50
5% obligacje banku ziem	1.31-	—
Listy zastawne ziemskie 4 1/2%	0.52.5	206.57
4% „ „	0.48.0	—
5% listy zastawne m. Warszawy po 3000 i 1000	2.88.1	235.00-
4 1/2% „ „	2.54.8	213.50
Listy zastawne m. Łodzi 5%	—	189
„ „ „ 4 1/2%	—	—
Ruble carskie á 100	—	—
„ „ 500	—	180-172-174
„ „ dumskie á 1000	—	52.50-51
„ „ 250	—	—
Korony austrijskie	—	85-90-82
Korony duńskie	—	21.25-30
Franki francuskie	—	12.40
Fanty szterlingi	—	557.50-510
Dolary St. Zjedn.	—	151-127-128

KINO CORSO Po raz pierwszy w Łodzi! Obraz słynnej firmy amerykańskiej „World“
Dwie żony Grahmsa
 psychologiczny dramat w 5 częściach.
 ZIELONA Nr 2. Pyszne zdjęcia! 181-1 Karnawał na lodzie w Now Jorku!

„KINO-RESURSA”

PROGRAM do dnia 19 stycznia 1926 roku:

Przez ogień i krew

Potężny dramat wojenny na tle obecnej wojny w 5 cz.

I: Pożegnanie; II: Na pozycjach; III: Atak kozaków; IV: Nieprzyjaciel się zbliża; V: Szczęśliwy powrót.

Stowarzyszenie współdzielcze „NADŁOWIEC POLSKI” przy Stow. Pracowników Handlowych, Piotrkowska 108,

poszukuje wykwalifikowanego

Kierownika kooperatywy.

Oferty prosimy składać: Piotrkowska 96, Z. Wężyk, Warszawskie Tow. Ubezpieczeń. 149 1

Wydział Powiatowy Sejmiku Łódzkiego przyjmuje oferty na całkowite urządzenie

EKSPLOATACJI TORFU

Piśmienne oferty uprasza się nadsyłać do Zarządu Robót Publicznych w powiecie Łódzkim — Łódź, Aleje Kościuszki № 3. 154 3

150 Mk.

placę ZA APARAT starych zębów

również KUPUJĘ STARE ZŁOTE ZĘBY. Andrzejka № 7, prawa oficyna, parter. Nadryczny. 522

FABRYKA

Namiatów—Płacht i Makryó

od 12 lat istniejąca z wszelkimi maszynami kompletnie urządzona z powodu wyprowadzki bardzo korzystnie do sprzedania.

Łaskawe zgłoszenia pod R. P. 723 Tow. Akc. „Reklama Polska”, Poznań—Aleja Marcink. 6. 94p81

BUCHALTER

obznajmiony z branżą drukarską i kalkulacją potrzebny do większego zakładu graficznego w Łodzi.

Oferty pod „M. M.” do administracji „Rozwoju”. 95-1

SALMET - MOTOR

(Balsam methylis) Salicyliat compa

stosuje się z doskonałym skutkiem przy Reumatyzmie, Artretyzmie, Nerwobólach i t. p. Sprzedawca we wszystkich aptekach. 3541 4

Dr. med. S. Klukow

choroby żołądka, kiszek i wewnętrzne

wann wif przy ęca.

Przyjmuje od g. 6 do 7 prócz niedziel i świąt.

Zawadzka № 8. 152 2

PRASY

HYDRAULICZNE
kaszalno urządzenie

OLEJARNI

WYRABIA

K. Drzewiński S-ka
Łódź, Kilińskiego № 97.

DOM

z wszelkimi nowoczesnymi wygodami

jest do sprzedania w Zgierzu, w śródmieściu.

Wiadomość w Łodzi, Nawrot Nr. 105. 80p81

HANDLOWIEC

rutynowany kooperatysta, buchalter, pragnie zmienić posadę. Łaskawe oferty sub B. 144 1

Ostatnia

Nowość

Parwa i Warszawy.

- Paskarz
- Poeta
- Malarz
- Chim
- Aprovizacja
- Polciant
- Lokaj
- Pani de Thébes
- Pellura
- Wilhelm
- Karol
- Paderewski
- Marszałek
- Drzewiecki
- Śliwiński
- Dygas
- Dobosz
- Gruszczyński
- Młynarski
- Margot-Kaftal
- Messalówna
- Daszyński
- Witos
- Kamiński
- Frenkiel
- Legionistka
- Oficerowie
- francuski
- angielski
- włoski
- Kucharka
- Choshał
- „P” i t. d.

w Sali Koncertowej

w teatrze Marionetek

13, 14 i 15 stycznia b.r.

Bilety do nabycia w cukieralni W. go Gostomskiego, a w dniu przedstawięcia w kasie Sali Konc. od 6 wiecz. 129-1

Poszukuje się

2 włókienników inteligentnych z kilkoletnią praktyką

oraz pomocnika buchaltera.

Oferty przyjmują administracja „Rozwoju” pod „Włókiennik”. 160 2

Stenografistki (nisoi)

systemu „Stolze-Schreya”, pragnący przystąpić do Związku Stenografistów, celem rozszerzenia swej wiedzy w dziedzinie stenografii, proszeni są o łask. przybycie w sobotę, dnia 17 b. m. o godz. 6-ej po poł. do lokalu 165 1

Kursów buchalteryjno-handlowych Henryka Lubiańskiego, Piotrkowska 78.

Różne butelki

kupują każdą ilość

Bracia Ignatowicz

ul. Piotrkowska Nr. 96. 158nc6

Do wynajęcia przy ul. Piotrkowskiej w śródmieściu

PIERWSZORZĘDNY LOKAL

składający się ze sklepu z dwoma oknami wystawowymi, biurowymi pomieszczeniami i obszernym przylegającym pomieszczeniem na składy. 162nc6

Blizszych informacji udziela „DAN”, Piotrkowska 117.

Koncesjonowana 5-3 kursowa

SZKOŁA SZERMIERNI W ŁODZI

przy ul. Wechodniej 74

przyjmuje zapisy w kancelarii szkoły od godziny 4-ej do 8-ej wieczorem. System wykładów włoski, rozstraj broni: palasz i tarcz. Na żądanie wszelki system boksu. Po godzinie 8-ej dla nieabsorbujących do szkoły Asso. 163-2

OGŁOSZENIE.

W dniu 20 stycznia r. b., o godz. 10-ej przed poł. w biurze Państwowych Zakładów Telefonicznych w Łodzi (Widzew-Nicki) odbędzie się

przetarg publiczny głośny, in plus

na który wystawione będą następujące odpadki:

- 1) Ok. 2500 kg. drutu żelaznego zardzewiałego (pancerz z kabla), poczynając od 25 fen. za kg. wżwyż;
- 2) Ok. 500 kg. drutu żelaznego ocynkowanego ciętego (pancerz z kabla), w długościach od 2 do 3 m., poczynając od 37 fen. za kg. wżwyż;
- 3) ok. 500 kg. drutu żelaznego ocynkowanego 2 mm. śr. (pancerz z kabla), w długościach od 2 do 6 m., poczynając od 75 fen. za kg. wżwyż;
- 4) ok. 1000 kg. drutu żelaznego opalanego, poczynając od 25 fen. za kg. wżwyż;
- 5) bednarka żelazna (pancerz z kabla) ok. 100 kg., poczynając od Mk. 1.25 za kg. wżwyż;
- 6) ok. 500 kg. odpadków żelaznych, poczynając od 37 fen. za kg.;
- 7) ok. 80 kg. ropy smołowej z kabla, w odpadkach, poczynając od Mk. 5.— za kg. wżwyż;

Reflektanci na kupno winni przed rozpoczęciem przetargułożyć w kasie Państwowych Zakładów Telefonicznych w Łodzi wadium w sumie Mk. 200.—.

Warunki przetargu są do przejrzania w biurze Państwowych Zakładów Telefonicznych codziennie, w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 1-ej do 5-ej po poł. 166-2

Państwowe Zakłady Telefoniczne.

Nauczyciel

gaciny potrzebny zaraz.

Wiadomość w kancelarii gimnazjum, Ogrodowa 28. 155-1

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr. 11.

Choroby skórne i weneryczne. Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Pniale 11-12 rano 190

MEBLE

wszelkiego rodzaju w dużym wyborze poleca ze składu „DAN”

Piotrkowska № 147. 3208 7

Dr. Zygmunt Ługowski

CHOROBY KOBIET I AKUSZERIA.

ul. Konstantynowska 31.

Przyjmuje od 4-7 p. n. 268

Ważne dla Kupców!

Spółka rolniczych i kooperatywnych
Najtańsze źródło
Kupców i ze szlachy

- Całgi różne
- Marchony w kratkach
- Flanela na bieliznę
- Purpur na wyspy
- Flócienska na poszwy
- Podapolam
- Włókna prima na bieliznę

Ceny fabrycznej

oraz Korty, Szewioty, Białna, Bostony, Welury, Włona gładka i szkotska, Chastki poleca tanto, bo w mieszkaniu prywatnym

SKŁAD RESZTEK
DZIELNA 34, m. 14.
1635n3

Ważne dla Pań!!

Taniej, niż wszędzie są do nabycia **RESZTKI.**

- Biały towary,
- Flócienska, Surówka,
- Włona, Szewioty,
- Bostony,
- Sukno i Korty i in.

Na damskie i męskie ubrania i bieliznę.

BRYL Piotrkowska 56
w podwórzu, 5 wejście, parter. 1646n5

Chłopcy

do roznoszenia gazet
Z KAUCJĄ
mogą się zgłaszać do Administracji „Rozwoju”.

Ważne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A.A.A.A. Obrączki ślubne duży wybór, różne tony, gwarancja za złoto, pierścionki, kolczyki, zegarki, zegarki, poleca Pierwszy tani polski sklep zegarmistrzowski-jubilerski, ul. Piotrkowska 10, Jan Placiek. Uwaga! Kupuję brylanty, złoto, srebrno, biżuterję, placę na sumienie. 144-24

A.A.A. Klacz węgierska młoda, tego wzrostu, do sprzedania, tylko w dobre ręce. Wiadomość: Andrzejka 18, od 4 i pół do 5 i pół po poł. 425-3

Al. Meble różne wyprzedam tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, stół, krzesła, otok, garnitur mebli, leżankę, fotele. Piotrkowska 261, m. 4, II piętro. 194-p.snowsi

A.A. Meble sprzedaje różne. Piotrkowska 103. Przechodzi. 105-9

AA Kupuję meble, pianina, dywany, garnitury, futra białe, różne sprzęty domowe, placę na sumienie. Wólczaska 45 (róg Benedykta) m. 6. 256-18

Al Meble stołowe, sypialne, szafy, bielizniarki, biuro, komoda, łóżeczko dziecięce, leżankę, stoliki słupki wyprzedam zaraz. Piotrkowska 225, I p. front. 215-6

A. Sprzedam otomanę, szafę, łóżko, stół, lustro, zegar. Aleja Kościuszki 26-4. 455-1

CZ. ZIONKI stare, użyte kapuły, je administracja „Rozwoju”. Czapka karakulowa jest do sprzedania. Szylter, Suwalska 5. 368-1

Dom do sprzedania składający się z 8-miu mieszkań przy ul. Smocznej № 21. Dowiedzieć się można przy ul. Andrzeja № 58 m. 1. 594-2

Drzewo olszowe z dostawą do fabryk lub składów, opałowe 650 m, porządkowe 700 m. Poleca Łachecki, Rzgowska 11. 574-1

Dwupiętrowy dom jest do sprzedania za 45 tysięcy rb. Oferty w Rozwoju pod „S”. 372-2

Do sprzedania 60 morgów ziemi, budynki w należytym porządku, blisko Łodzi i dom w śródmieściu na dogodnych warunkach. Wiadomość: Przędzalniana 40, m. 2. Olszewski. 359-4

Dom 1-szo rzędny przy ul. Piotrkowskiej sprzedam. Wiadomość u fryzjera. Andrzejka 1. 441-p.2

Do sprzedania gospodarstwa 6 morgowa w dobrej kulturze z ogrodem i zabudowaniami przy szosie między Rzgowem i Pabjanicami. Wiadomość: Zachodnia 56, m. 12. 428-csn4

Do sprzedania sklep przy ul. Piotrkowskiej. Wiadomość: Nawrot 1, Młeczarnia. 418-1

Do drukarni J. Szczepińskiego, Piotrkowska 48, potrzebny chłopiec na posyłki. 413-5

Frunki, koronki nitane, klocki, kowe, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym W. Bogucka, Kilińskiego 102, m. 4, pierwsze i piętro. 7385-0

Gospodarstwo rolne o 45 morgach ziemi ornej z zabudowaniami gospodarskimi do wydzierżawienia. Wiadomość u p. Maurena. Zubardz — Cegielnia pod Łodzią. 422-5

Jest chart mieszany do sprzedania. Obejrzą go można w Zgierzu u p. Jaguńskiego Wysocka № 12, w sklepie. 379-2

Każdy człowiek wie, że powiła tajemnice od których zależy był i całe powodzenie w życiu człowieka, oraz ekonomiczno praktyczne wskazówki które zebrał i wydał prestiżowy autor Józef Kuczyński. Nabyć można w księgarniach lub u wydawcy: Słowiańska 17, m. 28, w cenie jednej marki. 320-1

Kupię kolonję lub folwarczek z torfem albo waznę w dzierżawę. Oferty pod A. S. składać w adm. Rozwoju, Al. Kościuszki 41. 401-4

Kupię kilka par gołębi białych pawików. Oferty: Zarząd Majałku „Kołacin”, st. Rogów W. W. 370-1

Nawóz do sprzedania. Aleja Kościuszki 29. 457-2

Pianino sprzedam autokratycznie, zarazem Orkiestron, ul. Szara № 15, (przy Rzgowskiej). 442-cn-1

Power do sprzedania, Piotrkowska 173, fryzjer, krzemieński. 569-4

Power kupię w dobrym stanie. Długa 108, m. 8. 362-4

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu nagłego wyjazdu. Kilińskiego № 99. 220-1

Sklep spożywczy zaraz do sprzedania. Gubernatorska 42. 292-1

Sprzedam piekarnię z dwoma piecami, wraz z całym urządzeniem. Wianera 24. 306-5c2

Sprzedam rewolwer systemu „Mausera” ośmi 500 mk. Oferty w Rozwoju pod „Rewolwer”. 410-1

Sprzedam zaraz różne meble z dwóch pokoi i maszyna Singera. Piotrkowska 134-8, II p. oficyna. 399-2

Sprzedam krzesła, stół, szafę, lustro oraz rzeczy kuchenne. Główna 62, m. 64, 4-te piętro. 444-1

Warsztat ślusarski do sprzedania. Piotrkowska № 92. 267-1

Zaraz sprzedam sklep kolonialny rogowy. Aleksandrowska № 77. 427-1

Zegar ścienny duży, jelenie rogi, ślusarskie narzędzia sprzedaje Rzgowska 66, u teleczera. 431-3

Zmagle sprzedam. Kilińskiego 18. 581-2

Różne:

AIAIAIA! Rządca domowy podziemia szuka mieszkanca w śródmieściu (okolice ulicy Przejazd, Andrzeja i dalej) — 2 pokoje ew. 1 i kuchnia za prowadzenie rzadcością, względnie za dopłatą. Łaskawe oferty dla „R. D. S.” do Rozwoju. g-1

A.A.A.A. Gospodarz, znający się na uprawie ziemniaków znajdzie zajęcie w 5-ch włókach gospodarstwie. Wiadomość: ul. Sienkiewicza 54, m. 48. 424-3

A.A. Wspólniczka z 5000 marek (samotn. chrześcijan) do korzystnego interesu jałdolanym w ruchu pasażerskim. Szczegóły: Pańska 28, m. 2, od 4 i pół do 6 wiecz. 447-2

A. Nauczycielki, freblanki wychowawczynie, bony, pielęgniarki, bielarstki (ów), kasjerki, ekspedjentki, rzędców - agronomów, pisarzy, gospodynie poleca Pierwszorzędne Biuro pedagogiczne - rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109. 1255-7

Akuszerka Pipikowa, Piotrkowska 132 m. 14, a dipan przyczynnych wolny lokal. 1275-7

Akuszerka Nowakowska mieszka Dzielna 34-18. 583-21

Akuszerka Marija Kubiczka przyjmuje. Piotrkowska 199. 1355-5

Buchalter do wykończenia zarządkowych potrzebny zaraz. Oferty lub adresy proszę składać w adm. pod „Buchalter S. M.” 405-2

Do wynajęcia 2 pokoje umeblowane. Orla 23 m. 25. 306-1

Energetyczny handlowiec jako pomocnik zarządzającego zakładem przemysłowym potrzebny zaraz. Oferty z podaniem dotychczasowej działalności i świadectw składać w adm. pod „Energetyczny”. 404-2

Elektro-mistrz poszukuje pracy. Łaskawie niech się zgłoszą z ofertą pod A. M. tegoż pisma. 585-2

Francuz z żoną poszukuje pokoju umeblowanego z kuchnią od zaraz. Wiadomość: Hotel Manteurel № 6. 456-7

Dzień PRZEDSTAWIENIE dla dzieci: miod i słody. Początek g. 3.15 po południu. Ceny miejsc od 1.- Mk.

Młody człowiek z 2-ch klasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty w Rozwoju pod „Młody”. 367-1

Młodzieniec, władający polskim i niemieckim (4-6 kl. wykształcenie gimn) poszukuje posady. Oferty pod „Chrześcijański” w Rozwoju. 430-5

Młoda panienka z 4 klasowym wykształceniem zna język niemiecki, poszukuje pracy biurowej. Oferty pod „J. K.” 416-3

Młoda osoba poszukuje miejsca za gospodynią u samotnej osoby. Oferty w adm. Rozwoju sub „M. M.” 445-2

Pokój zaraz do wynajęcia. Załozna 64 m 17. 455-1

Pokój bez umeblowania ze światłem przy rodzinie. Oferty w Rozwoju pod „pokój”. 399-1

Poszukuję jaknajspieszniej pokój do dostawno umeblowanego z opalem i elektrycznością przy solidnej chrześcijańskiej rodzinie, w pobliżu ul. Piotrkowskiej przy ul. Przejazd. Oferty w Rozwoju pod „Wyższy urzędnik”. 557-2

Poszukuję 2 pokoje z kuchnią i przedpokojem od zaraz lub 1 lutego. Za wskazanie dam wynagrodzenie. Oferty dla R. J. w Rozwoju. 382-1

Potrzebna zaraz zdolna ekspedientka do wędlin. Restauracja „Louvre”. Piotrkowska № 86. 366-1

Potrzebna prasowaczka. Dzielna 22. 415-2

Potrzebna zdolna damska fryzjerka i manicurzystka. Andrzejka 1. 441-p.2

Potrzebna kilku chłopców do praktyki celem wyuczenia się zawodu kucharskiego. Chłopcy, którzy ukończyli szkołę, w wieku 15-16 lat, mogą się zgłaszać codziennie z opiekunami lub rodzicami w godzinach od 4-6, do zakładu „Kuchmistrz Polski”. Piotrkowska 56. 449-3

Potrzebne zdolne hatciarki. Wiadomość: W. Jarocińska, Piotrkowska 121. 402-2

Potrzebny robotnik samotny do robót rolnych na wieś. Wianera, ul. Orla № 10, m. 10, od 2 do 8 po. 443-3

Proszę pasażerów do szkół średnich. Przejazd 82 m 1. 451-2

Przyjmuje się pies zółty z obrozą rzeźbienną z numerem 350 od podatku na rok 1919 Łodzi. Odebrać można: Targowa 65. Jakubowski. 450-5

Stroż zaraz potrzebny. Wiadomość: ul. Aleksandrowska № 22 u gospodarza. 429-2

Zdolna krawcowa poszukuje szycia w domu prywatnym. Oferty w Rozwoju pod „Zdolna”. 367-1

100 Mk. za wskazanie pokoju z oddzielnym wejściem i światłem, umeblowanego lub bez mebli, od zaraz. Może być pokój z kuchnią. Oferty dla „J. L.” w Rozwoju. 382-1

Zagubiono dokumenty.

Annia Kulon zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 591-2

Antonina Hanke zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 417-3

Banilski Bronisław zagubił legitymację chlebową na 7 osób. 438-1

Frajtag Ludwik zagubił paszport niemiecki wydany w Rzgowie. 457-3

Felcja Kwaśkiewicz zagubiła paszport niemiecki wydany w gm. Czarnocin. 0-3

Felcja Kwaśkiewicz zagubiła legitymację chlebową na 5 osób i kartę węglową. Nawrot 44. 407-2

Feliks Dębowski zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 407-2

Goldstein Szlama zagubił kartę powołania z Łodzi. 363-2

Hentszel Zofia zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 590-2

Hansman Tomasz zagubił legitymację węglową, Aleksandrowska 74. 438-1

Henryk Gabler zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 421-5

Holena Wankiewicz zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 452-5

Janina Kötter zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 454-3

Jadwiga Richterówna zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 456-5

Kuczak Karolina zagubiła paszport rosyjski wydany z gminy Chartupie oraz karty zapowiedzi dla Karoliny i Stanisławy Kuczak i kartę węglową. Proszę oddać: ul. Zielona № 5, 2 p. 159-1

Jan Wierzychowski zagubił odroczenie wojskowe wydane w Łodzi. 411-3

Kappes Paulina zagubiła legitymację chlebową na 4 osoby. Wożerska Agata zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 0-5

Karol Wąsowski zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 414-3

Krajewski Józef zagubił legitymację chlebową na 5 osób. 415-1

Listowska Juljana zagubiła legitymację węglową, Aleksandrowska 74. 435-1

Michalina Krawczyk zagubiła paszport rosyjski wyd. w gm. Koniczki. 426-3

Michalina Matuszak zagubiła legitymację chlebową na 3 osoby, Skierniewicka 24. 420-1

Piotr Kluka Radwańska 19, zagubił kwit kaucyjny z Elekrowni na Rb. 30.— wystawiony 19.VIII 12 r. 423-1

Strauch Emma zagubiła kartę węglową, Gubernatorska 18. 413-1

Stanisław Setański zagubił kartę węglową, Reitera 11. 412-1

Stachurski Wojciech zagubił paszport rosyjski wydany z gminy Wodzirady. 517-1

Zygmunta Marchwicki zagubił paszport niemiecki wydany w Warszawie. 545-1

Zuzłoga matrikula na imię Z. Apolonji Michalowiczówny ucz. VI klasy, wydana z pensji p. L. Siennickiej. 435-1

Zwojska na imię Hugo Klimow wydana przez P. K. U. w Łodzi. 434-1

Zgubiono legitymację na imię Z. Ludwik Pawłowicz. Oddać Wólczaska 33. 446-1

Zdziedzicznik Brandtowa zagubił legitymację chlebową na 2 osoby. 430-1

Zgubiony został paszport rosyjski wydany na imię Mielca Ica Brigańskiego, mieszka ca Łodzi. Znalazca żąda zwrotu paszportu za wynagrodzeniem do cukierni Drogalskiego, Piotrkowska 32. 577-3

100 Mk. nagrody w tramwaju pabjanickim № 5 zgubiono paszport na imię Michaliny Górczyckiej z domu Białej i pieniądze 2 sztuki po 10 Mk. i drobniemi około 100 Mk. i kwit z opisaną daniną do Skarbu na 758 Mk. 60 f na imię Z. Górczyckiej. Zgłaszca ul. Przejazd № 68, do gospodarza. 363-1

Księgarnia polska „Płomyk” Rakińska 93.

Przyjmuje prenumeratę i ogłasza ogłoszenia w „Rozwoju”. Żąda do nabycia podręczniki szkolne, materiały piśmienne, Belety, ka. Prenumerata pism.